

Prof. Dr. Kayıhan PALA
Bursa Milletvekili

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddelerine uygun olarak, Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat İŞIKHAN tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğinin yapılmasını arz ederim. 17.06.2025

K. Pala

Kayıhan PALA
Bursa Milletvekili

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) tarafından 6 Haziran 1973 tarihinde kabul edilen 138 No'lu Asgari Yaş Sözleşmesinin 2.maddesine göre çalışmak için asgari yaş sınırı her halükarda 15 yaştan altında olmayacaktır. Sözleşmenin 3.maddesine göre ise doğası veya yapıldığı koşullar bakımından genç kişilerin sağlığını, güvenliğini veya ahlakını tehlikeye düşürebilecek her türlü istihdam veya çalışmaya kabul için asgari yaş 18'in altında olmayacaktır. Söz konusu Sözleşme ülkemizde de 23 Ocak 1998 tarihinde 4334 sayılı "İstihdama Kabulde Asgari Yaşa İlişkin 138 Sayılı Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun" ile benimsenmiş ve yürürlüğe girmiş bulunmaktadır.

Ancak sözleşmenin yasa ile benimsenmesinin üzerinden çeyrek yüzyılı aşkın bir zaman geçmiş olmasına karşın, Cumhurbaşkanlığı Hükümeti söz konusu kanunun hükümlerini uygulamak konusunda kötü bir performans sergilediği için, çocuk işçiliği halen ülkemizde çok can yakan bir sorun olmayı sürdürmektedir.

TÜİK tarafından 2019 yılının IV. çeyreğinde Hanehalkı İşgücü Araştırması ile birlikte 5-17 yaş grubundaki çocuklara uygulanan "Çocuk İşgücü Araştırması" sonuçlarına göre, Türkiye'de bir ekonomik faaliyette çalışan çocukların yüzde 79,7'sini 15-17 yaş grubundakiler oluştururken, yüzde 15,9'unu 12-14 yaş grubundakiler, yüzde 4,4'ünü ise 5-11 yaş grubundaki çocuklar oluşturmaktadır. Bu utanç verici durum cinsiyete göre incelendiğinde, çalışan çocukların yüzde 70,6'sını erkek çocukların, yüzde 29,4'ünü ise kız çocukların oluşturduğu görülmektedir.

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Araştırması, 2024 sonuçlarına göre 15-17 yaş grubunda işgücüne katılma oranı yüzde 24,9 olarak bulunmuştur. 2020 yılında yüzde 16,2 olan bu oran, azalması gerekirken, maalesef yıllar içerisinde artış göstermektedir.

SGK istatistiklerine göre 2023 yılında henüz 14 yaşında olan iki çocuk işçi iş kazası nedeniyle yaşamını yitirmiştir. Aynı yıl 18 yaş ve altında 45 çocuk işçi yaşamını yitirmiştir. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi bildirimlerine göre son on iki yılda en az 764 çocuk işçi hayatını kaybetmiştir.

TÜİK verilerine göre bile, Türkiye'de, AKP Hükümetlerinin çocuk işçiliğine karşı etkili bir mücadele etmekten çok uzak politikalar benimsediği ortadadır. Bu bağlamda;

1. Ülkemizde 2000-2024 yılları arasında, yıllara göre, hayatını kaybeden çocuk işçilerin yaşı ve illere göre dağılımı nedir?

Prof. Dr. Kayıhan PALA
Bursa Milletvekili
Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

2. Çocuk işçilerin hayatını kaybetmesine yol açan iş kazalarının kök nedenleri nelerdir? Bu kazalar bütüncül bir bakış açısıyla incelenmiş midir?
3. Bakanlığınızın 4334 Sayılı Kanunun neden uygulanmadığına ilişkin herhangi bir raporu veya değerlendirmesi var mıdır?
4. Bakanlığınız çocuk işçiliğinin önlenmesine karşı neden etkili bir program yürütmemektedir?
5. Bakanlığınızın çocuk işçiliğinin yasaklanmasıyla ilgili herhangi bir eylem planı var mıdır?